

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci navrhovateľky **H. L.**, proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9. decembra 2009, č.k. 23Sd/260/2009-12, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9. decembra 2009, č.k. 23Sd/260/2009-12, **m e n í** tak, že rozhodnutie odporkyne číslo X. z 24. augusta 2009 **z r u š u j e** a vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne X. z 24. augusta 2009, ktorým podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zamietla žiadosť navrhovateľky z dôvodu, že v období desiatich rokov pred vznikom invalidity, teda pred 16. júnom 2009 nezískala potrebnú dobu piatich rokov dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 72 ods. 1 písm. f/ zákona.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka je od 16. júna 2009 invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona pre 50%-nú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale nesplnila podmienku potrebnej doby piatich rokov dôchodkového poistenia v období posledných desiatich rokov pred vznikom invalidity, lebo v tomto období získala len 3 roky a 39 dní dôchodkového poistenia a preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

Rozsudok napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Namietla, že je na materskej dovolenke, dcéra i ona sú často choré a preto nemôže ísť pracovať. Nevie, z akého dôvodu jej nebol invalidný dôchodok priznaný, lebo bola práceneschopná od 1. augusta 2007 do 19. marca 2008 a následne bola na materskej dovolenke.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu nepovažovala odvolanie za dôvodné a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že ho nemožno potvrdiť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok z dôvodu nesplnenia podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia.

Základným predpokladom vzniku nároku na invalidný dôchodok je invalidita fyzickej osoby.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka žiadosťou zo 16. júna 2009 požiadala o priznanie invalidného dôchodku od toho istého dňa. Posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Komárno bola dňa 23. júna 2009 uznaná invalidnou od 16. júna 2009.

Podľa § 70 ods. 1 zákona **poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku**

invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 72 ods. 1 zákona počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku

- a) do 20 rokov je menej ako jeden rok,
- b) nad 20 rokov do 22 rokov je najmenej jeden rok,
- c) nad 22 rokov do 24 rokov je najmenej dva roky,
- d) nad 24 rokov do 26 rokov je najmenej tri roky,
- e) nad 26 rokov do 28 rokov je najmenej štyri roky,
- f) nad 28 rokov je najmenej päť rokov.

Vzhľadom na vek 29 rokov, ktorý navrhovateľka dosiahla ku dňu 16. júna 2009, by za predpokladu správneho určenia vzniku invalidity pre vznik nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona musela splniť aj podmienku piatich rokov dôchodkového poistenia v posledných desiatich rokoch pred vznikom invalidity (§ 72 ods. 1 písm. f/ zákona), teda v období od 16. júna 1999 do 15. júna 2009.

Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona).

Dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok (§ 71 ods. 2 zákona).

Podľa § 70 ods. 3 a 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby a to na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a *zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov*, pričom sa prihliada na zostávajúcu

schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Určenie dátumu vzniku invalidity je rozhodujúcou okolnosťou pre následné posúdenie splnenia podmienky potrebnej doby dôchodkového poistenia pre vznik nároku na invalidný dôchodok. Vznik invalidity je potrebné určiť v súlade s § 71 ods. 3 a 4 zákona, pričom nie je rozhodujúce, kedy (ktorým dňom) poistenec o invalidný dôchodok požiadal. Rozhodujúce je, odkedy dlhodobý zdravotný stav podmieňuje invaliditu.

Podanie žiadosti o priznanie invalidného dôchodku od určitého dňa má význam len pre posúdenie spätného nároku *na výplatu* invalidného dôchodku (§ 114 ods. 1 zákona), pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok nie je preto závislé od dátumu, ktorý je v žiadosti o invalidný dôchodok uvedený ako deň, od ktorého poistenec žiada taký dôchodok priznať.

Z posudku posudkového lekára pobočky Sociálnej poisťovne Komárno z 23. júna 2009 vyplýva, že invalidita navrhovateľky bola uznaná na základe pľúcneho vyšetrenia z 29. apríla 2009 vzhľadom na nezlepšovanie stavu, pretrvávanie dušnosti i v kľude a pri najmenej námahe, pričom stav bol hodnotený ako chronická obštrukčná choroba pľúc stredne ťažkého stupňa. **Z posudku však nie je zrejmé, prečo posudkový lekár určil dátum vzniku invalidity práve dňom 16. júna 2009, ako vyhodnotil práceneschopnosť navrhovateľky od 1. augusta 2007 a či posúdil pokles jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na základe lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia od roku 2007, resp. ako zhodnotil liečbu** (§ 71 ods. 3 a 4 zákona).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že posudok o invalidite navrhovateľky nie je úplný a presvedčivý.

Zo žiadosti o dôchodok vyplýva, že navrhovateľka sa od 20. marca 2008 stará o dcéru S. S.. V napadnutom rozhodnutí však **odporkyňa dobu starostlivosti o S. v rokoch 2008 a 2009 bez uvedenia dôvodu nezapočítala ako dobu dôchodkového poistenia.**

Odporkyňa si tak pre rozhodnutie o nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok nezadovážila dostatočné podklady a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa

§ 250ja ods. 3 OSP zmenil, rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 zrušil a vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní si odporkyňa zadováži nový posudok o zdravotnom stave navrhovateľky, z ktorého v zmysle vyššie uvedeného bude zrejmé vyhodnotenie jej zdravotného stavu s prihliadnutím aj na trvanie práceneschopnosti od 1. augusta 2007 (i v rámci materskej dovolenky), a v ktorom posudkový lekár presvedčivo odôvodní svoj záver o dátume vzniku invalidity, príp. o miere poklesu schopnosti navrhovateľky vykonávať zárobkovú činnosť v jednotlivých obdobiach. V novom posudku v súlade s § 71 ods. 8 zákona vyhodnotí aj ďalšie zdravotné postihnutia navrhovateľky, uvedené v lekárskom náleze ošetrojúceho lekára, vyhotovenom na účely zisťovacej lekárskej prehliadky. Až na základe takto doplneného dokazovania odporkyňa o nároku na invalidný dôchodok rozhodne znovu.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka neuplatnila žiadne trovy a odporkyňa náhrada trov nepatrí zo zákona.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že vzhľadom na zmenu ustanovenia § 72 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2010 má navrhovateľka možnosť požiadať prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne o priznanie invalidného dôchodku od 1. januára 2010.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Anna Koláriková